

Sygn. akt IV CO 136/19

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 sierpnia 2019 r.,
na skutek przedstawienia przez Sąd Okręgowy w B.
akt sygn. X C [...] z postanowieniem z dnia 8 maja 2019 r.,
w celu oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy
z powództwa J. C.
przeciwko W. C.
o rozwód

**oddala wniosek o oznaczenie Sądu właściwego
do rozpoznania sprawy.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 11 września 2018 r. Powódka J. M. C. wytoczyła przed Sądem Okręgowym w B. powództwo o rozwód przeciwko Pozwanemu W. J. C.. W pozwie jako miejsce zamieszkania stron Powódka wskazała L.(Wielka Brytania).

Postanowieniem z 8 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w B. zwrócił się do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

Pismem z 31 maja 2019 r. Powódka wskazała, iż w zmieniła miejsce zamieszkania podając dane adresowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (L.) i wnosząc o przesyłanie korespondencji na wskazany adres.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 45 k.p.c. Sąd Najwyższy oznacza sąd, przed który należy wytoczyć powództwo, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy nie można ustalić właściwości miejscowej. Właściwość tę w sprawach o rozwód określa art. 41 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sąd, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda.

W sprawie głównej (o rozwód) oboje małżonkowie mają obywatelstwo polskie. Powódka początkowo, tj. w pozwie, wskazała, iż oboje małżonkowie zamieszkują w Wielkiej Brytanii, a zatem nie mieszkają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przy uwzględnieniu jurysdykcji sądu polskiego (art. 1103¹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie jest zatem możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c.

W tych okolicznościach na podstawie powyższych ustaleń w dniu wydania postanowienia z 8 maja 2019 r. uzasadnione było zwrócenie się przez Sąd Okręgowy do Sądu Najwyższego na podstawie art. 45 k.p.c. o oznaczenie sądu, przed który należy wytoczyć powództwo.

Jednak na podstawie art. 316 § 1 k.p.c., znajdującego odpowiednio zastosowanie również w postępowaniu przed Sądem Najwyższym na podstawie art. 45 k.p.c., Sąd ten powinien orzec, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w dniu wydania orzeczenia. W związku z faktem, iż według oświadczenia Powódki jej aktualne miejsce zamieszkania znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie ma podstaw do oznaczenia sądu, przed który należy wytoczyć powództwo, gdyż w myśl przepisów Kodeksu postępowania cywilnego można na podstawie okoliczności sprawy ustalić właściwość miejscową sądu na podstawie art. 41 k.p.c. W sprawie głównej nie może znaleźć zastosowania podstawa z miejsca zamieszkania Pozwanego, a w konsekwencji należy odwołać się do ostatniej z podstaw - miejsca zamieszkania Powódki, nawet jeżeli nie jest ono ostatnim miejscem zamieszkania małżonków.

Skoro zatem możliwe jest ustalenie właściwości miejscowej na podstawie art. 41 k.p.c., wniosek do Sądu Najwyższego, skierowany na podstawie art. 45 k.p.c., należało oddalić.